

PÖLKKYSITRA SOIKOON!

Seuraavilla sivuilla on lyhyt esittely Suomessa julkaistuista pienkanteleiden oppaista ja ohjelmistoista. Olen luettellonut viisikielisen kanteleen ”renessanssin” aikana ilmestyneiden pienkantelekirjojen sävelmät aakkosjärjestyksessä seuraavasti. Ensin on soitettavaa yhdelle soittimelle: 5- ja/ tai 10-kielisel kanteleelle viritysten mukaan jaoteltuna (duuri, molli, muut viritykset). Sävellykset ja sovitukset, joihin on tehty stemmoja kahdelle tai useammalle kanteleelle on mainittu erikseen. Suluissa on kappaleiden tekijätiedot ko. kirjoissa esitetyllä tavalla. Mukana on myös kappaleiden sanojen alku, mikäli sellaisia on.

Pienkantelekirjoista löytyi 430 sävelmää 5-kielisille kanteleille: duuriviritteisille 261 sävelmää, molliviritteisille 120 sävelmää ja muita virityksiä hyödyntäviä 49 sävelmää. 10-kielissä sävelmiä kirjoista löytyi 70: duuriviritteisiä 53, molliviritteisiä 15, muita virityksiä käyttäviä 2 kappaletta. (Huom! Kantele- ja jouhikkosävelmiä –teoksen kappaleita ei ole listattu! Ollarannan ja Simojoen kirjoista ei ole luetteloitu kaikkia 2 sävelen lauluja, vaikka ne on lueteltu ko. kirjojen sisällysluetteloissa.) Kirjoista löytyi soitettavaa useammalle kanteleelle 58 kappaletta, mutta niiden lisäksi oli esimerkkejä mm. alku-, väli- tai loppusoitoiksi. Sävelmien määrään vaikuttaa se, että samoja kappaleita (kansansävelmiä, lastenlauluja ym.) on julkaistu useissa eri kirjoissa.

VÄISÄNEN, A.O.(TOIM.) 1928. KANTELE- JA JOUHIKKOSÄVELMIÄ. SUOMEN KANSAN SÄVELMIÄ. VIIDES JAKSO. HELSINKI: SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURA.

Yksi Suomen merkittävimmistä kansanmusiikin tutkijoista, Armas Otto Väisänen (1890-1969) aloitti 1900-luvun alussa määrätietoisen kantelesävelmien keruu- ja tallennustyön, ja pelasti siten jälkipolville tietouden vanhimmasta suomalais-karjalaisesta kanteleperinteestä. Vuonna 1928 ilmestynyt kirja Kantele- ja jouhikkosävelmiä sisältää yksiin kansiin painettuna Suomesta sekä Aunuksen ja Vienan Karjalasta kerätyt kantele- ja jouhikkosävelmät. Kirjassa on 232 kantelesävelmää, A.O. Väisänen omien keräelmien lisäksi myös Acerbin, Carleniuksen, Collanin, Lähteenkorvan, Hannikaisen, Sivorin ja Launiksen kokoelmista. Lisäksi teos sisältää havainnollisen esittelyn 50 eri soittajasta, käytetyistä virityksistä, sormituksista, muusta soittotekniikasta ja soittimista.

Kantele- ja jouhikkosävelmiä on kanteleensoittajien loppuunmyyty ”raamattu”, jonka saattaa löytää

isoimmista kirjastoista. Onneksi teoksen 5-kielissävelmät on esitelty Kansanmusiikki-instituutin julkaisemassa Viisikielisen kanteleen ohjelmistoa 1 –oppaassa sekä osa 10-kielissävelmien muistiinpanoista Kymmenkielisen kanteleen oppaassa. Toivottavasti kirjasta saataisiin uusi painos kaiken kantelekansan yhteiseksi iloksi!

ALA-KÖNNI, ERKKI JA POKELA, MARTTI (TOIM) 1971. PIENOISKANTELEEN OPAS. HELSINKI: MUSIIKKI-FAZER.

A.O. Väisäsen kirjaklassikko vuodelta 1928 sai odottaa pitkään seuraajaansa. Vasta vuonna 1971 professorit Erkki Ala-Könni ja Martti Pokela julkaisivat 47-sivuisen Pienoiskanteleen oppaan, joka sisältää erinomaisen katsauksen kanteleen historiaan, viisikielisen ja yhdeksänkielisen kanteleen soittotavan esittelyn ja näiden kanteleiden ohjelmistoa. Teoksessa on 18 viisikielissävelmää. Osa on perinteistä materiaalia ja osa Martti Pokelan jo klassikoiksi muodostuneita sävellyksiä ja sovituksia, vaikka kirjasta tekijätiedot puuttuvatkin.

Pienoiskanteleen opas sisältää myös 26 kappaletta yhdeksänkielistä koulukanteletta varten, jota Erkki Ala-Könni suositteli soitettavaksi pidempi sivu soittajaan päin. Nykyisenä vakiomallina on 10-kielinen kantele, jota soitetaan lyhyt sivu soittajaan päin. Kirjan 10-kielisosio tuntuukin hieman vanhentuneelta ja yksipuoliselta verrattuna viisikielissävelmiin, jotka edelleen ovat hyvin käyttökelpoista opetusmateriaalia monentasoisille soittajille.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys:

1. Karhunpeijaispolska (-) -
2. Kellopolkka (-) –
3. Kirkonkellojen soittoa (-) -
4. Nikkin nakkin (-) *Nikkin nakkin mustalaista*
5. Saunan lämmitystä (-) -
6. Tiaisen tanssi (-) -
7. Tikan tanssi (-) *Tiikin taakin tikka se tanssii*
8. Vanha sodessi (-) -

Molliviritys

1. Itkevä tyttö (-) –
2. Kalevalainen sävelmä (-) -
3. Kehtolaulu (-) –
4. Ketun valitus (-) *Kettu itki poikiensa kiven päällä kyykyllänsä*
5. Lampaanravia (-)-
6. Satavuotinen sakka (-) -
7. Tuuti tuuti (-) *Tuuti tuuti tuutussa lasta*

8. Virityksen koetus (-) *Onko niin, onko niin, onko niin*

10-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Kehtolaulu (Miehikkälä) *Souan, souan Sorolaan, yli pellon Perolaan*
2. Vanha teinilaulu (Kivennapa) *Avatkaa portti, nostakaa körtti*
3. Purpurin vuoro (Lapua) *Aleksille taikinaa, Aleksille taikinaa*
4. Piirileikkilaulu (Kivennapa) *Oi miten laajalle lainehtii se Laatokan meren pinta*
5. Häiden kättelymarssi (Veteli) –
6. Morsiamen saatto (Isojoki) –
7. Pikkupoikain polska (Ilmajoki) –
8. Suutarin akan kehtolaulu (Etelä-Pohjanmaa) *Keitä te ootte te nuoret pojat*
9. Piirileikkilaulu (Lapua) *Harmaa lintu se kosken kivellä*
10. Nimipäivälaulu (Toholampi) *Hyvää huomenta, koko talon väki*

Molliviritys

1. Kanteletta soittava tyttö (Anjala) *Tuopa tyttö, kaunis tyttö kanteletta soittaa*
2. Miiluleikki (Kivennapa) *Suori, suori lintuportti*
3. Yksinäinen neito (Vehkalahti) *Neito kulki yksinänsä metsätietä pitkin*
4. Masurkka (Jalasjärvi) –
5. Masurkka (Jalasjärvi) –
6. Valsi (Lapua) –
7. Vanha virsi (Nurmo) *Herraa hyvää kiittäkää, iloisesti ylistäkää*

SOITETTAVAA USEAMMALLE KANTELEELLE

1. Karjankutsunta ja kotiin tulo (-) *Huuan juomaan sorkat ja sarkat*
2. Karhunpeijaispolska (-) *Kankaalla karhut paini tappeli*
3. Kehtolaulu (-) –
4. Ketun valitus (-) *Kettu itki poikiensa*
5. Piirileikkilaulu (Lapua) *Harmaa lintu se kosken kivellä*
6. Pikkupoikain polska (Ilmajoki) –
7. Suutarin akan kehtolaulu (Etelä-Pohjanmaa) *Keitä te ootte te nuoret pojat*
8. Tiaisen tanssi (-)
9. Tikan tanssi (-) *Tiikin taakin tikka se tanssi*
10. Tuuti tuuti (-) –
11. Tullan luppo (-) *Tullan luppo ja panin luppo*
12. Vanha virsi (Nurmo) *Herraa hyvää kiittäkää, iloisesti ylistäkää*

LAITINEN, HEIKKI JA SAHA, HANNU (TOIM.) 1983. VIISIKIELISEN KANTELEEN SOITTO-OPAS. KAUSTINEN: KANSANMUSIIKKI-INSTITUUTTI

Kahdeksansivuinen vihkonen on lyhyt perusopas viisikielisen soittajalle. Se sisältää yhdeksän sävelmää, tietoa kanteleen virityksestä, melko kattavan esityksen soittotekniikoista ja –tavoista ja runsaasti harjoituksia. Vihkoon liittyy myös itseopiskeluun tarkoitettu opetuskasetti, joka sisältää

oppaan harjoitukset ja ohjelmistosävelmät soitettuna. Opastajana on Hannu Saha.

Soitto-oppaasta on julkaistu myös käännöksiä: Laitinen, Heikki ja Saha, Hannu (toim.) 1985.

Lär dig spela 5-strängad kantele!, opas opettajille ruotsiksi, ja samoilta tekijöitä vuonna 1988 englanninkielinen versio: A guide to five string kantele playing. Molemmat kirjaset on julkaissut Kansanmusiikki-instituutti.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Karhunpeijaispolska (Haapavesi) –
2. Kellonsoitto (Vienan Karjala) –
3. Lippane, lippane (Kuhmoniemi) –
4. Satu meni saunaan (lastenlaulu) –
5. Toaton soittamia (vienankarjal.) –
6. Tuuti tuuti (Suistamo) –

Molliviritys

1. Konevitsan kirkonkellot (Lapinlahti) –
2. Melkutus (Lapinlahti) –
3. Paholaisen marssi (Helsinki) –
4. Valsi (Lapinlahti) –

SAHA, HANNU (TOIM.) 1983. VIISIKIELISEN KANTELEEN OHJELMISTOA 1. KAUSTINEN: KANSANMUSIIKKI-INSTITUUTIN JULKAISUJA 10.

47-sivuinen nuottikirja sisältää kaksi osiota: historialliset kantelesävelmät (57 kappaletta) ja uudet kantelesävellykset (13 kappaletta). Historiallisten sävelmien osuus sisältää mm. kaikki A.O.Väisäsen Kantele- ja jouhikkosävelmiä –kirjan viiskielismelodiat (mm. Heikki Haloselta ja Antti Rantoselta taltioidut sävelmät) sekä muutamia varhaisempia kantelesävelmiä. Nykyisempi osa sisältää tyyliään hyvin erilaisia tuotoksia, joissa on käytetty hyväksi myös kanteleen uudempia soittotekniikoita ja viritysasteikkoja. Mukana on mm. Martti Pokelan, Heikki Laitisen ja Hannu Sahan sävellyksiä. Kappaleet ovat erinomaista perusohjelmistoa soittajille, jotka hallitsevat viisikielisen kanteleen alkeet.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Engelska I. sutiputi (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) – *Sutiputi, sutiputi sukkaan kenkään*
2. Etusormi-Eetu (M. Pokela) –
3. Hippavalta (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) –

4. Immun polkka (J.Sikander) –
5. Introdunktio (H.Saha) -
6. Kantelesävelmä (soitt. Tahvo Saastamoinen, Nurmes) –
7. Kantelesävelmä (soitt. Lukkani Huotari, Vuokkiniemi) –
8. Karhun-peijaispolska (soittaja tuntematon, Kerimäki)
9. Karhunpeijaispolska (soitt. A.Rantonen, Haapavesi) –
10. Kellonsoitto (soitt. Ontreini Jyrki, Vuonninen) -
11. Kellopolkka (M.Pokela) –
12. Kolmas hääpolska (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) -
13. Lampaan ravia (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) –
14. Lelo lehmäset (soitt. Iivana Semeikka, Suistamo) *Lelo lehmäset metsälle*
15. Lippane lippane (soitt. Pekka Komulainen, Kuhmo) -
16. Maaherran polska (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) -
17. Masurkka (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) -
18. Melkutus (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) –
19. Pieni valssi (K.Dahlblom) –
20. Polkka (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) –
21. Ripatska (soitt. Fedja Hoppo, Suojärvi) –
22. Ruskie (H.Saha) –
23. Toinen hääpolska (soitt. A. Rantonen, Haapavesi) –
24. Toaton soittamia (soitt. Ontreini Jyrki, Vuonninen) -
25. Tuuti tuuti (soitt. Iivana Lösönen, Suistamo) *Tuuti tuuti tutine tuuti*
26. Umree (A.Järvelä) –
27. Vaivainen poika (soitt. Fedja Hoppo, Suojärvi) –
28. Vaivainen poika (soitt. Teppana Jänis, Suistamo) *Voi minä voi minä vaivane poiga!*
29. Vanha valssi (soitt. A. Rantonen, Haapavesi)-
30. Vanha valssi (soitt. A. Rantonen, Haapavesi)-
31. Virityksen koetus (soitt. A.Rantonen, Haapavesi) –

Mollivirtitys

1. Hyvää iltaa minun kyyhkysein (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
2. Joonas Jopoloori (R.Hiekkavirta) -
3. Joutsenet muuttavat (P.Ohls) –
4. Kanteleen virtitys (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) *Onko niin, onko niin, onko niin*
5. Kantelesävelmä (soittaja tuntematon) –
6. Kantelesävelmä (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
7. Kantelesävelmä (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
8. Kantelesävelmä (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) -
9. Kettu itki poikiensa (soitt. Juho Laitila, Helsinki) *Kettu itki poikiensa*
10. Konevitsan kirkonkellojen soitto (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
11. Lampaan ravia (soitt. Juho Laitila, Helsinki) –
12. Lehmän tanssi (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
13. Melkutus (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) *Miepä tanssin melkutusta, kultani kanssa kappia*
14. Metsän kaiku (P.Ohls) –
15. Paholaisen marssi (soitt. Juho Laitila, Helsinki)
16. Paimenen huhuilu ja karjan kotiintulo (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
17. Piippu tupakkata, ryyppy viinaa (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
18. Pikku pikkunen (soittaja tuntematon, Eno) *Pikku pikkunen poika päivänen*
19. Reip reip renopilli (soittaja tuntematon, Eno) –

20. Rissakka (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
21. Rissakka (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
22. Runon soitanto (soittaja tuntematon, Lieksa) -
23. Rykälinnun laulu (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
24. Satavuotinen sakka (soitt. Juho Laitila, Helsinki) –
25. Saunanlämmityslaulu (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) *Rikunat rillut, kopitat tanssit*
26. Syvänmoan navoilla (soittaja tuntematon, Juva) *Yksin käyn mä korvessaini*
27. Tie sinä hyvä tila (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) *Tie sinä hyvä tila Kaarina kulta*
28. Tilu talleen (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
29. Tilu talleen (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
30. Tottele, tottele (soittaja tuntematon, Eno) *Tottele, tottele, elä sinä tappele*
31. Tyttö ja traktori (H.Lehtoranta) -
32. Tuutilaulu (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
33. Valssi (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
34. Valssi (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
35. Varoitus (soittaja tuntematon, Juva) *Viel on vanhemmat tässä*
36. Venäläisen itku (soitt. V. Halonen, Lapinlahti) –
37. Viimeinen polska kanteleella Kerimäeltä (soitt. tuntematon, Kerimäki) –

Muita virityksiä

1. Musiikkia viidelle kielelle (H.Laitinen) –
2. Sekatyylipolikka (H.Saha) –
3. Valkie (H.Saha) –

LAITINEN, HEIKKI JA SAHA, HANNU (TOIM.) 1985. KANTELE KOULUUN! KAUSTINEN: KANSANMUSIIKKI-INSTITUUTTI.

Kantele kouluun –projektin yhteydessä kouluille luovutettuihin viisikielisiin kanteleisiin liittyi 30-sivuinen oheiskirjanen, joka tarkoitettiin opettajan oppaaksi. Vihkon sisältö koostuu Viisikielisen kanteleen soitto-oppaasta täydennettynä edelleen hyviltä ja ajankohtaisilta tuntuvilla katsauksilla viisikielisen kanteleen koulukäytön mahdollisuuksiin ja kanteleen historiaan. Soitettava ohjelmisto käsittää 10 perinteistä kantelesävelmää ja 5 runosävelmää.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Engelska (soittanut Antti Rantonen) -
2. Karhunpeijaispolska (Haapavesi) -
3. Kellonsoitto (Vienan Karjala) –
4. Lippane lippane (Kuhmoniemi) -
5. Ripatska (soittanut Fedja Happo) -
6. Runosävelmä (trad.) –
7. Runosävelmä (trad.) –
8. Satu meni saunaan (lastenlaulu) -
9. Toaton soittamia (vienankarjal.) –

10. Tuuti tuuti (Suistamo) –

Mollivirtitys

1. Konevitsan kirkonkellot (Lapinlahti) –
2. Melkutus (Lapinlahti) –
3. Paholaisen marssi (Helsinki) –
4. Valssi (Lapinlahti) –

SAHA, HANNU (TOIM.) 1986. KYMMENKIELISEN KANTELEEN OPAS. KAUSTINEN: KANSANMUSIIKKI-INSTITUUTIN JULKAISUJA 21.

Tämä 51-sivuinen kirja on ensimmäinen ja edelleen ainoa erityisesti 10-kieliseen kanteleeseen keskittyvä opas. Siinä esitellään monipuolisesti, selkeästi, piirroksin ja kuvin havainnollistaen kanteleen vanhat soittotyylit ja uudemmissa käyttötavoista sulkusäestys. Soitettavana ohjelmistona on 28 kappaletta A.O.Väisänen Kantele- ja jouhikkosävelmien vanhoista sävelmämuistiinpanoista. Helpommat on sijoitettu sormiharjoitus-osioon ja vaikeammat oppaan lopussa olevaan perusohjelmistoon. Pienemmille soittajille kirjan ohjelmisto on vaikeahkoa, mutta alkeet hallitseville opas tarjoaa haasteellista soitettavaa ja erinomaista ohjelmistoa.

10-KIELINEN KANTELE

Duurivirtitys

1. Brisahka (soitt. Mikko Röbeli, Korpiselkä) –
2. Ei nimeä (soitt. Patsoin Stjoppi, Aunuksen Karjala) –
3. Kakkuri (soitt. Teppana Jänis, Suistamo) –
4. Kirkonkellot (soitt. Fedja Karhapää, Ilomantsi) –
5. Kirkonkellot (soitt. Taavi Kiiskinen, Pielisjärvi) –
6. Koko maailman polkka (trad.) –
7. Letska (soitt. Teppana Jänis, Suistamo) –
8. Melkutus (soitt. Iivana Lösönen, Suistamo) –
9. Minä, minä poiga nuori (soitt. Iivana Lösönen, Suistamo) –
10. Nyykytys (trad.) -
11. Nyykytys (soitt. Iivana Lösönen, Suistamo) –
12. Koko maailman polkka (trad.) –
13. Orvokin ostan äidilleni (soitt. Teppo Repo, Soikkola) –
14. Peipposen polkka (soitt. Teppo Repo, Soikkola) –
15. Plässimizeh soitanda (Tsertin Miikkula, Aunuksen Karjala) -
16. Plässindyvirsi (Patsoin Stjoppi, Aunuksen Karjala) –
17. Ripatska eli prisonkka (soitt. Mikko Patronen, Korpiselkä) –
18. Ruskoi-tanssi (soitt. Iivana Härkönen, Suistamo) -
19. Ruskoin peli (soitt. Jehki Jänönen, Suistamo) –
20. Valamon kirkonkellot (soitt. Teppana Jänis, Suistamo) –

21. Vanha falssi eli hotfalssi (soitt. Timo Lipitsä, Suistamo) –
22. Vanha letska (soitt. Teppana Jänis, Suistamo) –
23. Vanha sodessi (soitt. Teppana Jänis, Suistamo) –
24. Vanha valssi (soitt. Miinan Domi, Suistamo) –
25. Viisitoista (soitt. Teppana Jänis, Suistamo) –

Molliviritys

1. Paimenlaulu (soitt. Everik Rähkönen, Ilomantsi) -

Muita virityksiä

1. Ripatska (soitt. Pesa Padrone, Korpiselkä) -
2. Ruskoi-peli (soitt. Iivana Härkönen, Suistamo) -

OLLARANTA, RITVA JA SIMOJOKI, MAIJA 1987. SORMET SORMIEN LOMAHAN. VIISIKIELISEN KANTELEEN ALKEET. HELSINKI: OTAVA.

Sormet sormien lomahan – opas on tarkoitettu kotien, päiväkotien, musiikkileikkikoulujen, kerhojen ja peruskoulun ala-asteen käyttöön. 119-sivuisen kirjan alkuosa koostuu pääosin I-soinnulla säestettävistä 2-3 sävelen lauluista ja loruista. Muuta ohjelmistoa on 63 kappaletta (24 Jorma Ollarannan sävellystä; mm. neliääninen sarja kanteleille, parikymmentä suomalaista kansansävelmää, loput lastenlauluja, kansansävelmiä eri maista ym.). Kirja perustuu tekijöidensä musiikkikasvatusmenetelmiin (esim. DO- ja LA-avaimet, alkuvaiheessa yksi tai kaksi nuottiviivaa, Kodály-metodin rytmitykset ja merkit). Sormet sormien lomahan –oppaasta löytyy aloittelijoille mukavaa soitettavaa pitkäksi aikaa.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Aamu (J. Ollaranta) –
2. Edestakaisin (J.Ollaranta) –
3. Elefanttimarssi (suom.) *Yksi pieni elefanti marssi näin*
4. Hiiren häät (kalev.säv.) *Hiirulainen häitä pitää*
5. Hiiren häät (kalev.säv.) *Hoi oi oi, hoi oi oi, hiirulainen häitä pitää*
6. Hiiri juosta hirskutteli (kalev.säv.) *Hiiri juosta hirskutteli*
7. Hitaus (J. Ollaranta) –
8. Hyppely (J. Ollaranta) -
9. Hyvästi talvi (saksal.) *Hyvästi jää, talvinen sää*
10. Ihahhaa (J.Ollaranta) -
11. Ilta (J. Ollaranta) –
12. Jolkotus (J.Ollaranta) -
13. Jouluilta (U.Klami) *Taivahalla syttyy juuri tähti kirkas, tähti suuri*

14. Joulun tähti (J.Ollaranta) *Joulun tähti loistaa, pimeyden poistaa*
15. Kamelin ostosmatka (J.Ollaranta) *Kameli käveli keskellä toria*
16. Karhua nukuttaa (engl.) *Karhua nukuttaa*
17. Karhuperhe (J.Ollaranta) *Ta ta ta ta, äitikarhu kulkee näin*
18. Kehto (suom.) *Kehto keinuu hiljalleen, äiti laulaa lapselleen*
19. Kevätlaulu (itävaltal.) *Kukkuu, kukkuu, kuusikko soi*
20. Kevätsää (saksal.) *Kevätsää lämmittää, luonnon kaiken herättää*
21. Kipo kipo kissanpoika (kalev. säv.) *Kipo kipo kissanpoika*
22. Korvatunturilla (C.M.Bellman) *Tuolla korvatunturilla pukin pajassa*
23. Kävely (J.Ollaranta) –
24. Laiva ja kaiku (J.Ollaranta) *Laivani huutaa: satamaan saavutaan*
25. Lumiukko hahhahhaa (M.Simojoki) *Lumiukko hahhahhaa, itseksensä naurahtaa*
26. Lysti leikki (kalev. säv.) *Nyt on meillä lysti leikki*
27. Lällätys (J. Ollaranta) -
28. Maijan karitsa (engl.) *Maijall' oli karitsa, karitsa, karitsa*
29. Marjukka (engl.) *Minnekä olet matkalla, Marjukka hoi*
30. Molla-Maija (norjal.) *Molla-Maija loikki, jalka meni poikki*
31. Nuku nuku nurmilintu (kalev. säv.) *Nuku nuku nurmilintu, väsy väsy västäräkki*
32. Pienen pieni veturi (tanskal.) *Pienen pieni veturi aamulla kerran*
33. Pieni lintu (J.Ollaranta) *Pieni lintu oksallansa*
34. Pois pois postin tieltä (-) *Pois pois postin tieltä, posti se kulkee keskellä tietä*
35. Satu meni saunaan (-) *Satu meni saunaan, pani laukun naulaan*
36. Tikan tanssi (suom.) *Tikin takin tikka se tanssi rannalla rapakivellä*
37. Timppa-tonttu (R.Ollaranta, M.Simojoki) *Timppa-tonttu ahkera tekee joululahjoja*
38. Tintin koulu (J.Ollaranta) *Pienen mökin vintillä oli talitintillä*
39. Tulomarssi (J.Ollaranta) –
40. Vaka vanha Väinämöinen (kalev. säv.) *Vaka vanha Väinämöinen*
41. Valkoinen laiva (J.Ollaranta) *Valkoinen laiva se seilaa*
42. Vanha sodessi (suom.) *Tiku tiku pompoti, tiku tiku pom pom*
43. Vuodenajat (unkar.) *Koko vuosi on kuin piiri*
44. Väinämöinen soittaa (kalev. säv.) *Ei ollut sitä metässä*

Molliviritys

1. Hiiren häät (kalev. säv.) *Hiiren häitä vietettiin kodassa kiven takana*
2. Kalamies (J.Ollaranta) *Saapuu jo yö, kala ei syö*
3. Kantelon ystävä (J.Ollaranta) –
4. Kantelovalssi mollissa (J.Ollaranta) –
5. Kehtolaulu (suom.) *Kehto keinuu hiljalleen*
6. Linnulle (J.Ollaranta) *Lintu laulaa oksallaan surullista lauluaan*
7. Mitä itket pieni lintu (kalev.säv.) *Mitä itket pieni lintu*
8. Nuku, nuku karhunpoika (kalev.säv.) *Nuku, nuku karhunpoika*
9. Pyyntö (J.Ollaranta) *Marraskuussa koivupuussa*
10. Kettu itki poikiensa (kalev.säv.) *Kettu itki poikiensa*
11. Kilpikonnan suru (J.Ollaranta) *Kilpikonnan onneton*
12. Konevitsan kirkonkellot (suom.) –
13. Syysmetsä (J.Ollaranta) –
14. Tuuti tuuti (suom.) *Tuuti tuuti tuutussa lasta, tuutussa pientä nukkumaan*
15. Tuu tuu tupakkarulla (suom.) *Tuu tuu tupakkarulla, mistäs tiesit tänne tulla*
16. Vaka, vanha Väinämöinen (kalev.säv.) *Vaka vanha Väinämöinen*

Muita virityksiä

1. Jouluna (J.Ollaranta) *Joulukuusen latvassa tähti suuri loistava*
2. Kanatarhan ukko (J.Ollaranta) *Kanatarhan ukko, punahelmtta kukko*
3. Seimellä (unkar.) Betlehemin kaupungissa heinävuoteellaan

SOITETTAVAA USEAMMALLE KANTELEELLE

1. Aamu (J. Ollaranta) –
2. Edestakaisin (J. Ollaranta) -
3. Hitaus (J.Ollaranta) –
4. Hyppely (J.Ollaranta)
5. Ihhahhaa (J.Ollaranta) –
6. Ilta (J.Ollaranta) –
7. Jolkotus (J.Ollaranta)
8. Kävely (J.Ollaranta)
9. Lällätys (J.Ollaranta) –
10. Syysmetsä (J.Ollaranta) -
11. Tulomarssi (J. Ollaranta) –

SAHA, HANNU (TOIM.) 1987. VIISIKIELISEN KANTELEEN OHJELMISTOA 2. KAUSTINEN: KANSANMUSIIKKI-INSTITUUTIN JULKAISUJA 22.

62-sivuisen kirjan sisältönä on Kansanmusiikki-instituutin ja Kaustisen kansanmusiikkijuhlien vuonna 1985 järjestämän kanteleen sävellyskilpailun parhaimmisto. Nuottikirja sisältää 42 sävellystä 20 eri säveltäjältä, joista muutama on kilpailun ulkopuolelta. Kappaleet on jaoteltu kahteen ryhmään: sävelmät yhdelle viisikieliselle (27 kappaletta) ja sävelmät usealle viisikieliselle (15 kappaletta). Säveltäjänimiä ovat mm. Kalevi Aho, Pekka Jalkanen, Martti Pokela, Hannu Saha, Taina Sopenen ja Leena Kaakinen. Uusi materiaali antaa monipuolisen kuvan kanteleen rikkaista käyttö- ja mm. viritysmahdollisuuksista. Osa ohjelmistosta soveltuu vasta-alkajille, osa taas on soittajalle melko haasteellista.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Hiiri ja siili (L.Kaakinen) *Hiiri pieni juoksi, juoksi*
2. Kalanpoikasen laulu (L.Kaakinen) *Olen vain pieni tirri*
3. Kirje joulupukille (Kivirannan pikkukanteleet) *Joulupukin maassa revontulet välkkyy*
4. Kouluvuoden päättyessä (Viljo) *Huolet vähenevät, kevät tullut on*
5. Kukkakärpänen (L.Kaakinen) *Kukasta kukasta kukkaan, kukkaan*
6. Metsälampi (L.Kaakinen) –
7. Pikku perho (L.Kaakinen) *Pikku perho, pieni perho lepäs lehdellä*

8. Sunnuntai (A-P.Rakkolainen) –
9. Talven tanssi (A-P.Rakkolainen) –
10. Tanssit (S. Vänskä) Polkan tahdissa tanssin
11. Tuulen koputus (H.Ruhkala) -

Molliviritys

1. Kaiku (M.Pekkanen) *Kaiku, kaiku, kerro meille satuja*
2. Kehtolaulu (A-P.Rakkolainen) –
3. Kynsilaukka (H.Tähtelä)
4. Musiikki on mukavaa (M.Pekkanen) *On mulla kiva kun soitan*
5. Niityllä (J.Sikander) -
6. Nukkumaan (L.Kaakinen) *Nukkumaan, nukkumaan äidin lapset nukkumaan*
7. Sahapukkipolkka (A-P.Rakkolainen) –
8. Tuutulaulu (J.Lindfors) -

Muita virityksiä

1. Aik' on riemunki revetä (K.Aho) –
2. Arndt (H.Saha) –
3. Foxtrot 4 (T.Kärki) –
4. Hamsteri (T.Kärki) -
5. Ilkhan joikhu (J.Sikander) –
6. Kaunokainen (T.Kärki) –
7. Kehdon äärellä (T.Kärki) –
8. Kevään tuloa (T.Kouri) –
9. Kotiin (T.Sopanen) –
10. Kotisoitto (T.Kouri) –
11. Melunaa (P.Jalkanen) -
12. Niin on pitkät miun pihani (K.Aho) –
13. Oleksei Booshei (H.Tähtelä)-
14. On nukkumisaika (T.Kärki) –
15. Taiga (T.Sopanen) –
16. Tango XYZ (T.Kärki) –
17. TiTiTyy (T.Kärki) –
18. Tulen tanssi eli kulotus (S.Järvinen) –
19. Tuplapolkka (T.Kärki) –
20. Virsi 1986 (M.Pokela ja H.Saha) –
21. Yö Pöökalliolla (H.Saha) –

SOITETTAVAA USEAMMALLE KANTELEELLE

1. Foxtrot 4 (T.Kärki) –
2. Hamsteri (T.Kärki) -
3. Kaunokainen (T.Kärki) –
4. Kehdon äärellä (T.Kärki) –
5. Melunaa (P.Jalkanen) -
6. Oleksei Booshei (H.Tähtelä) –
7. On nukkumisaika (T.Kärki)
8. Tango XYZ (T.Kärki) –
9. TiTiTyy (T.Kärki) –

10. Tuplapolkka (T.Kärki) –
11. Virsi 1986 (M.Pokela ja H.Saha) –
12. Yö Pöökalliolla (H.Saha) -

DOBRO, JAN (TOIM.) 1989. LAULAN JA SOITAN VIISIKIELISELLÄ. LOIMAA: OY FINN LECTURA AB.

Dobro on koonnut 75-sivuiseen kirjaansa 69 duuri- ja molliviritteistä sävelmää, joita voi soittaa 5-kielisellä, ja lisäksi parikymmentä säestettävää laulua sekä runolauluja. Ohjelmisto koostuu pääosin jo koulukirjoista tutuista lastenlauluista, kansansävelmistä ja pianokoulujen alkeismateriaalista, mutta mukana on myös vähemmän tunnettuja sävelmiä. Kappaleiden tekijätiedoissa on puutteita, ja tekstiin on jäänyt kielioppivirheitä. Kirjasta löytää kuitenkin käyttökelpoista ohjelmistoa sekä alkeisopetukseen että alkeet hallitseville soittajille.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Alamaassa (kansansäv.) *Alamaassa maja matala*
2. Allit (kansansäv.) *Hoi oi oi, mitkäs ne merellä uivat? Hoi oi oi*
3. Brahmsin valssi (-)
4. Bye, bye, bye baby (engl.) *Bye, bye, baby, baby bye*
5. Carl Czerny'n etydi (-)
6. Duo (-) –
7. Elefantimarssi (kansansäv.) *Yksi pieni elefanti marssi näin*
8. Hans vili vili (suom.) *Tule, tule tule piirihin leikkimään sinäkin*
9. Hyvästi talvi (saks.) *Hyvästi jää talvinen sää*
10. Iloinen tanssi (-) -
11. Iltakellot (engl.) *Iltakellot kauniisti soivat, rauhaa soivat taas ylle maan*
12. Kahdeksasosanuotit (-) -
13. Kaikukaanon (-) -
14. Kalle katsoi taivahalle (saks.) *Kalle katsoi taivahalle, juoksi päänsä puuhun*
15. Kanteleboogie (-) -
16. Karhunpeijaispolska (Haapavesi) *Kankaalla karhut paini, tappeli*
17. Keinuu (-) *Pilviä päin keinumme näin, ilma on raikasta niin*
18. Kevätlaulu (saks.) *Kukkuu, kukkuu, kuusikko soi*
19. Kevätlaulu (kansansäv.) *Laula oi, kevään sävel soi*
20. Kevätsää (saks.) *Kevätsää lämmittää, luonnon kaiken herättää*
21. Kissanpoika (lastenlaulu) –
22. Kolme juutalaista (suom.) *Kolme oli juutalaista, yksi oli Aapraham*
23. Kolme pientä possua (suom.) *Yksi ja kaksi ja kolme pientä possua*
24. Leikkikäämme, laulakaamme (ransk.) *Leikkimäämme, laulakaamme*
25. Luutatanssi (engl.) *Tanssimme alkaa, pillipiiparit soittakaa*
26. Majjan karitsa (engl.) *Mary had a little lamb, little lamb*
27. Marjukka (engl.) -
28. Mozartin kehtolaulu (-)
29. Oh when the Saints (negro spiritual) *Oh, when the Saints*

30. Pariisiin (ransk.) *Pariisiin, pariisiin harmaa varsa ohjattiin*
31. Pikkuiset kalat (suom.) *Pikkuiset kultakalat lammessa ui*
32. Pikkuinen poika (suom.) *Voi minä, voi minä pikkuinen poika*
33. Puolalainen tanssi (-)
34. Ranskalainen tanssi (-) –
35. Rundadinella (saks.) *Hei onko laulajaa, rundadinella*
36. Ruvetkasme, rohjetkasme (suom.) *Ruvetkasme, rohjetkasme kauniissa joukoss’*
37. Saksalainen tanssi (-)
38. Satu meni saunaan (suom.) *Satu meni saunaan, pani laukun naulaan*
39. Schubertin valssi (-)
40. Sleesialainen marssi (-) –
41. Sointuharjoitus (-) –
42. Soittotunti (trad.) *Kuinka tänään soitat, soitat, soitat*
43. So-mi-do (-) *Yhdessä kaikki me laulamme näin: so mi do*
44. Soolo ja säestys (-) *Sun golden, rays streaming, the world a-wakens*
45. Tikan tanssi (trad.) *Tiikin taakin tikka se tanssii rannalla rapakivellä*
46. Torvitoitus (puol.) –
47. Tuuti tuuti (Suistamo) *Tuuti tuuti, tutine tuuti*
48. Ukko Nooa (C. Bellman) *Ukko Nooa, ukko Nooa oli kunnon mies*
49. Usko pois (sveits.) –
50. Widele, wedele (Schwabenista)
51. Viides kieli taustana (-) -
52. Viisisävelpolkka (-) -
53. Väinämöisen soitto (J.Dobro) *Vaka vanha Väinämöinen*

Mollivirtitys

1. Herraa hyvää kiittäkää (koraali) *Herraa hyvää kiittäkää, iloiten ylistäkää*
2. Hoplallaa (ruots.) *Byssan lull, koka kitelen full*
3. Kalevalaisia runosävelmiä (-) *Lyökäämme käsi kätehen, sormet sormien lomahan*
4. Ketun valitus (suom.) *Kettu itki poikiensa kiven päällä kyykyllänsä*
5. Konevitsan kirkonkellot (karjalainen) -
6. Lyökäämme käsi kätehen (suom.) *Lyökäämme käsi kätehen, sormet sormien lomahan*
7. Minä laulan lapselleni (runolaulu) *Minä laulan lapselleni, linnulleni liekuttelen*
8. Nuku, nuku nurmilintu (runolaulu) *Nuku nuku nurmilintu, väsy väsy västäräkki*
9. Tilutallaa (suom.) -
10. Tupakkirulla (suom.) *Tuu tuu tupakkirulla, mistäs tiesit tänne tulla*
11. Turkkilainen marssi (A. Diabelli) -
12. Vanha kello (kansansäv.) *Katsokaa, katsokaa, kuinka kello heiluttaa*
13. Velisurmaaja (suom.) *Mistäs tulet, kustas tulet, poikani poloinen*
14. Viisikielinen muunnelma (-)
15. Virityslaulu (suom.) *Metsässä on syntynyt, korvessa on kasvanut*

JÄRVINEN, SINIKKA (TOIM.) 1989. VIISIKIELISEN KANTELEEN OHJELMISTOA 3. KAUSTINEN: KANSANMUSIIKKI-INSTITUUTIN JULKAISUJA 30.

36-sivuinen vihko esittelee parhaat sävellykset, mitä viisikieliselle kanteleelle on koskaan tehty.

Sinikka Järvinen (nyk. Kontio) nuotinsi yhdessä muiden Sibelius-Akatemian opiskelijoiden kanssa 13 Martti Pokelan jo klassikoiksi muodostunutta sävellystä, joko soitosta tai äänitteiltä. Sävellyksissä on käytetty paljon uutta luovia soittotekniikoita ja erilaisia viritysasteikkoja. Järvinen yhtenäisti kanteleensoitossa käytettyjen erikoismerkkien kielen, kävi sävelmät Pokelan kanssa läpi ja kirjoitti nuotinnokset erittäin tarkasti käsin (!). Kirja tarjoaa haastavaa ja mielenkiintoista materiaalia niin yhdelle kuin useammallekin soittajalle. Sävellyksistä 7 on tehty yhdelle kanteleelle, 4 voidaan soittaa kahdella viisikielisellä ja kaksi sävellystä kolmella.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Etusormi-Eetu (M.Pokela) -
2. Kirkonkellojen soittoa (M.Pokela) –
3. Linnun tanssi (M.Pokela) –
4. Sotaherra (M.Pokela) –
5. Tiaisen tanssi (M.Pokela) –

Molliviritys

1. Kalevalainen sävelmä (M.Pokela) –
2. Lampaan ravia (M.Pokela) -
3. Vilhelmiinan karjankutsu (M.Pokela) -

Muita virityksiä

1. Helmivalssi (M.Pokela) –
2. Itkevä tyttö (M.Pokela) -
3. Polun varrella (M.Pokela) –
4. Soitimella (M.Pokela) -
5. Virsi 1986 (M.Pokela ja H.Saha) –

SOITETTAVAA USEAMMALLE SOITTAJALLE

1. Itkevä tyttö (M.Pokela) -
2. Lampaan ravia (M.Pokela)
3. Virsi 1986 (M.Pokela ja H.Saha) –

JÄRVINEN, SINIKKA (TOIM.) 1991. NÄPELLYSNOROJA. IISALMI: KIURUVEDEN KANTELEYHDISTYS RY.

Kiuruveden Kanteleyhdistys järjesti vuosina 1989-1990 sävellyskilpailun, jonka sadosta on koottu 44-sivuinen, Sinikka Järvisen (nyk. Kontio) nuotintama vihko. Ohjelmistossa on 10 sävellystä 5-kieliselle ja 7 kymmenkielissä sävelmää. Kappaleet ovat tasoltaan ja tyylliltään hyvin vaihtelevia.

Soitettavaa löytyy monenikäisille ja –tasoisille: on helppoa perusohjelmistoa, mutta myös uudempia soittotekniikoita hyödyntäviä sävellyksiä.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Keiju (K.Karanen) –
2. Kevät (T.Knuutinen) *On ihanaa, kun kevät herättää*
3. Lumihutaleet (A.Knuutinen) -
4. Lumisota (K.Kokkonen) –
5. Luritus (T. Smedberg) –
6. Pieni sointulaulu (T. Smedberg) –
7. Plimputus (T. Smedberg) -
8. Sadepisaroiden leikki (K. Kuvaja) –

Molliviritys

1. Haikea muisto (T. Smedberg) –

Muita virityksiä

1. Valkea hevonen (S. Kemppainen) *Jos mulla olisi valkea hevonen*

10-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Aurinko (T. Knuutinen) *Aurinko taivaalla loistaa, pilvet eestä poistaa*
2. Joutsen ja kurki (T. Knuutinen) *Joutsen ui lammella ja söi kaisloja*
3. Kenen tyttö (H. Kärkkäinen) *Kenen tyttö, kenen tytöt, isän tyttö*
4. Kesätuuli (K. Väyrynen) – *Kesätuuli soittaa, kesätuuli soittaa*
5. Pilvellä (A. Kärkkäinen) –

Molliviritys

1. Kevätkaamos (A-L. Tenhunen) –
2. Toiveiden tango (J.Kuvaja) –

OLLARANTA, RITVA JA SIMOJOKI, MAIJA 1995. MUKSUT MUSISOIMAAN. VIISIKIELISEN KANTELEEN SOITTO-OPAS. HELSINKI: OTAVA.

Takakannen esittelytekstin mukaan kirja on tarkoitettu sekä lasten että lasten parissa toimivien aikuisten soitto- ja ohjelmisto-oppaaksi. 120-sivuisen kirjan alkuosa koostuu sulkutyylillä säestämisen harjoituksista, helpoista lauluista (Kodály-metodi) ja loruista. Muuta ohjelmistoa on 93

viisikieliselle soveltuva sävelmää: 32 Jorma Ollarannan sävellystä, 16 kappaletta suomalaisiksi kansansävelmiksi merkittyjä (lähdemerkinnät puuttuvat), loput mm. kansansävelmiä tai lastenlauluja eri maista. Mukana on myös sovituksia ja säestettäviä lauluja. Sävelmistä 33 on julkaistu jo tekijöiden aiemmassa kanteleoppaassa vuodelta 1987. Ohjelmistoa löytyy aloittelijoiden lisäksi myös hieman pidemmälle ehtineille soittajille.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Aamu (J.Ollaranta) –
2. Aurinko (unkar.) *Aurinko, aurinko, korkealla taivahalla loistaa jo*
3. Edestakaisin (J.Ollaranta) -
4. Elefantit matkalla (ranskal.) *On elefanteja matkalla yksi*
5. Eläinlaulu (J.Ollaranta) *Jos sen tehdä vois in suuri karhu oisin*
6. Engelska eli sutiputi (A.Rantonen) –
7. Haikara (unkar.) *Istui kerran katolla suuren suuri haikara*
8. Hansvili (suom.) *Tule, tule, tule piirihin leikkimään sinäkin*
9. Hiirenkorvat (virol.) *Hiirenkorvat puhkee kevätkoivuihin*
10. Hiljaa vaan kuljetaan (engl.) *Hiljaa vaan kuljetaan*
11. Hiljainen ilta (J.Ollaranta) *Tyy ni on, ei yhtään tuule*
12. Hitaus (J.Ollaranta) –
13. Hyppely (J.Ollaranta) –
14. Ihhahhaa (J.Ollaranta) -
15. Ilta (J.Ollaranta) –
16. Iso kissa (jugosl.) *Iso kissa, iso kissa tanssii ruusu suussa*
17. Jolkotus (J. Ollaranta) Jouluilta (U.Klami) *Taivahalla syttyy juuri*
18. Joulun tähti (J.Ollaranta) *Joulun tähti loistaa, pimeyden poistaa*
19. Junan ääni (H.Viitanen) *Junan ääni kaukaa kuuluu*
20. Karhu ja siili (T. Alahäivälä) *Karhu kovaääninen tömistellä alkaa*
21. Karhumarssi (suom.) *Suuren suuri isäkarhu marssi näin*
22. Karhunpeijaispolska (suom.) *Kankaalla karhut paini, tappeli*
23. Karhu nukkuu (C.M.Bellman) *Karhu nukkuu, karhu nukkuu talvipesässäsä*
24. Kehto (suom.) *Kehto keinuu hiljalleen, äiti laulaa lapselleen*
25. Kevät koittaa (E.Purhonen) *Kevät koittaa, nurmi vihannoi*
26. Kevätlaulu (M.Pastila) *Auringon lämpö maahan jo kantaa*
27. Kevätlaulu (itävaltal.) *Kukkuu, kukkuu, kuusikko soi*
28. Kevätlaulu (M.Peltola) *Talitintti laulaa pienen laulun meille*
29. Kevätsää (saksal.) *Kevätsää lämmittää, luonnon kaiken herättää*
30. Kissanpoika (-) *Kis, kis, kissanpoika kissa tanssii jäällä*
31. Kissa turkiksissa (J.Ollaranta) *Kulkee kissa turkiksissa*
32. Korvatunturilla (C.M.Bellman) *Tuolla Korvatunturilla pukin pajassa*
33. Kurre (J.Ollaranta) *Kurrella on pesässä enää yksi pähkinä*
34. Kuunnelkaa (unkar.) *Kuunnelkaa, joulun kellot soittaa*
35. Kysymys ja vastaus (ruotsal.) *Laudanpätkä laivana pörröhäntä purjeena*
36. Kävely (J.Ollaranta) –
37. Laiva (suom.) *Laiva, laiva, minnekä laiva menee*
38. Laiva ja kaiku (J.Ollaranta) *Laivani huutaa: satamaan saavutaan*
39. Lampaan ravია (A.Rantonen) –

40. Lehdet lentää (M.Krokfors) *Lehdet lentää, lehdet lentää, nyt syksy jo on*
41. Leikkikäämme, laulakaamme (ranskal.) *Leikkikäämme, laulakaamme*
42. Lennä lennä leppäkerttu (kalev.säv.) *Lennä lennä leppäkerttu*
43. Linnut (M.Varha-Lankinen) *Kevätlintu lentelee aina iloisesti*
44. Lintujen kutsu (K.Miettinen) *Kerro, mikä saa linnut muuttamaan*
45. Lällätys (J.Ollaranta) –
46. Maijan karitsa (engl.) *Maijan lamma pikkuinen, herttainen, pehmoinen*
47. Marjukka (engl.) *Minnekä olet matkalla, Marjukka hoi*
48. Marssi (suom.) *Marssia tahdomme yhdessä näin*
49. Mehiläinen ja nalle (J.Ollaranta) *Mehiläinen ahertaa, nallekarhu tallustaa*
50. Melluska eli kotiputi (J.Ollaranta) –
51. Molla-Maija (norjal.) *Molla-Maija loikki, jalka meni poikki*
52. Pienen pieni veturi (tanskal.) *Pienen pieni veturi aamulla kerran*
53. Pikku leipuri (J.Ollaranta) *Äiti leipoo pullaa, neuvo pikku Ullaa*
54. Pikkulintu pihamaan (H.Veikkola) *Pikkulintu pihamaan lauleli näin*
55. Sateenkaaren alla (M.Krokfors) *Sateenkaaren alla, la-la-la-lal-la*
56. Satu (suom.) *Satu meni saunaan, laitto laukun naulaan*
57. Soudetaan (suom.) *Soudetaan, soudetaan, pitkä matka mummolaan*
58. Teethän näin (kansansäv.) *Teethän näin, ystävään*
59. Tikan tanssi (suom.) *Tikin takin tikka se tanssi rannalla rapakivellä*
60. Timppa-tonttu (R.Ollaranta, M.Simojoki) *Timppa-tonttu ahkera*
61. Tintin koulu (J.Ollaranta) *Pienen mökin vintillä oli talitintillä*
62. Tip tip (V. Ahvenainen) *Tip tip tip tip pisaroita*
63. Tulomarssi (J.Ollaranta) –
64. Turre-koira (J.Ollaranta) *Turre-koira verraton*
65. Unelias pikkukarhu (H.Pakarinen) *Pikkukarhu nukkuu*
66. Valssi (suom.) *Valssia tahdomme tanssia näin*
67. Vanha sodessi (suom.) *Tiku tiku pompoti, tiku tiku pom pom*
68. Vuodenajat (unkar.) *Koko vuosi on kuin piiri*

Molliviritys

2. Beetlehemmin tallissa (ranskal.) *Ei ollut paikkaa muualla*
3. Hiiri juosta hirskutteli (suom.) *Hiiri juosta hirskutteli*
4. Hyttynen (unkar.) *Saaliiksi sain hyttysen*
5. Jangtse-joella (japan.) *Virta kuljettaa miestä rohkeaa*
6. Kalamies (J.Ollaranta) *Saapuu jo yö, kala ei syö*
7. Konevitsan kirkonkellot (suom.) – Polle (J.Ollaranta) *Polle-heppa pysähtyy*
8. Kuku kultainen käkönen (suom.) *Kuku kultainen käkönen, kuku kultakielellinen*
9. Muuttolinnut (venäl.) *Kaikki linnut lähteneet on, laulut jäivät meille*
10. Pyyntö (J.Ollaranta) *Marraskuussa koivupuussa*
11. Sadepäivä (J.Ollaranta) –
12. Syysmetsä (J. Ollaranta) –

Muita virityksiä

1. Autonajaja (unkar.) *Olen autonajaja, tarkka sekä taitava*
2. Hevoseni juokse (J.Ollaranta) *Hevoseni juokse, riennä vikkelään*
3. Isoäiti (R.Ollaranta) *Isoäiti kotonansa tuolissansa nukkuu*
4. Jouluna (J.Ollaranta) *Joulukuusen latvassa tähti kirkas loistava*
5. Joulupukki matkustaa (J.Ollaranta) *Joulupukki matkustaa, poronkello kilkattaa*

6. Kanatarhan ukko (J.Ollaranta) *Kanatarhan ukko, punahelтта kukko*
7. Kuutamо (japan.) *Kuu on täysi kuutamо, pyöreä kuin aurinko*
8. Liikennevalot (suom.) *Olen autonajaja, tarkka sekä taitava*
9. Mummon kissa (J.Ollaranta) *Kukka kukkii ikkunalla*
10. Paloauto (R.Ollaranta) *Paloauto huusi: Tietä antakaa*
11. Seimellä (unkar.) *Betlehemin kaupungissa heinävuoteellaan*
12. Sökkoleikki (unkar.) *Leikitäänpä sokkoa, salaa et saa kurkkia*
13. Talitintti (virol.) *Talitintti nokassaan siemeniä vie*

SOITETTAVAA USEAMMALLE KANTELEELLE

1. Aamu (J. Ollaranta) –
2. Edestakaisin (J.Ollaranta) –
3. Engelska eli sutiputi (A.Rantonen) -
4. Hitaus (J. Ollaranta) –
5. Hyppely (J. Ollaranta) –
6. Ihahhaa (J. Ollaranta) –
7. Ilta (J. Ollaranta) –
8. Jolkotus (J. Ollaranta)
9. Kävely (J. Ollaranta) –
10. Lampaan ravia (A.Rantonen) –
11. Melluska eli kotiputi (J. Ollaranta) –
12. Sadepäivä (J. Ollaranta)-
13. Syysmetsä (J. Ollaranta) -
14. Aamu (J. Ollaranta) –
15. Edestakaisin (J.Ollaranta) –
16. Engelska eli sutiputi (A.Rantonen) -
17. Hitaus (J. Ollaranta) –
18. Hyppely (J. Ollaranta) –
19. Ihahhaa (J. Ollaranta) –
20. Ilta (J. Ollaranta) –
21. Jolkotus (J. Ollaranta)
22. Kävely (J. Ollaranta) –
23. Lampaan ravia (A.Rantonen) –
24. Melluska eli kotiputi (J. Ollaranta) –
25. Sadepäivä (J. Ollaranta)-
26. Syysmetsä (J. Ollaranta) -
27. Tulomarssi (J.Ollaranta) –
28. Vanha sodessi (suom.) *Tiku tiku pompoti, tiku tiku pom pom*

TENHUNEN, ANNA-LIISA (TOIM.) 1996. KANTELEET KAAPEISTA. OPAS PERUSKOULUJEN, KERHOJEN JA ESIOPETUKSEN KÄYTTÖÖN. HELSINKI: KERHOKESKUS – KOULUTYÖN TUKI.

44-sivuinen opas opettajille ja ohjaajille sisältää monipuolista tietoa 5- ja 10-kielisen kanteleen soitosta ja uutta soitettavaa eritasoisille kanteleensoittajille. Lapsille tarkoitettussa ohjelmistossa on 21 sävelmää 5-kielisille kanteleille, 18 sävelmää 10-kielisille kanteleille (kansansävelmiä, kiuruvetisiä sävellyksiä) sekä pienkantelesovituksia. Lisänä on viritysten mukaan jaoteltu luettelo tutuista

kappaleista, joita voi soittaa 5- ja 10-kielisillä kanteleilla.

5-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Metsän joulu (A-L.Tenhunen) *Tonttujen tiuku näin jouluyössä soi*
2. Muurahaiset työntouhussa (A-L.Tikka) -
3. Niitty (R.Jakkula) -
4. Osaan soittaa kannelta (ruots.) *Osaan soittaa kitaraa, kitaraa, kitaraa*
5. Pienten marssi (A-L.Tenhunen) *Tässäpä kulkee se kasvava kansa*
6. Rasavitsa (trad.) *Sait ralla rasavitsa palkkaeli patamuu*
7. Runosävelmä (trad.) -
8. Runosävelmä (trad.) *Hoi oi oi*
9. Runosävelmä (trad.) - *ai l'ole ai l'ole*
10. Runosävelmä (trad.) -
11. Runosävelmä (trad.) - *kauniissa joukoss'*
12. Runosävelmä (trad.) -
13. Runosävelmä (trad.) -
14. Runosävelmä (trad.) -
15. Seni (trad.) -
16. Tutskovin polska (trad.) -
17. Yksi ja kaksi (trad.) *Yksi ja kaksi, kolme ja viis'*

Molliviritys

1. Alavari (A-L.Tenhunen) -
2. Parrella syntynyt (trad.) *Parrella olen syntynyt ja Härmäss' kasvanut*
3. Riijarit (trad.) *Maantien poikki ne riijarit loikki*
4. Runosävelmä (trad.) - *tuli ille laari laa, liir laar lilla alla tuli ille laari laa*
5. Runosävelmä (trad.) -
6. Runosävelmä (trad.) -
7. Runosävelmä (trad.) -
8. Runosävelmä (trad.) -
9. Runosävelmä (trad.) -
10. Runosävelmä (trad.) -
11. Soittajatyttö (trad.) *Tuopa tyttö kaunis tyttö kanteletta soittaa*
12. Tuuloo, tuuloo (trad.) *Tuuloo, tuuloo, paljon tuuloo*
13. Univirsi (A-L.Tenhunen) *Minä laulan lapsellein, liirittelen linnullein*

Muita virityksiä

1. Antin sininen (A.Kettunen) -
2. Hämäränhyssy (A-L.Tenhunen) -
3. Rovastin valssi (A-L.Tenhunen) -

10-KIELINEN KANTELE

Duuriviritys

1. Ei oo tyttö hukassa (trad.) *Ei oo tyttö hukassa kun on pojan kainalossa*

2. Likat ja pojat (trad.) *Likat oli pieniä pikkuisii, silivili silivili pikkuisii*
3. Rimppa 10-kieliselle (A-L.Tikka) –
4. Runosävelmä (trad.) – *tiiri liiri lillallei, tiiri liiri tillallilla tallallaari lallallei*
5. Runosävelmä (trad.) –
6. Runosävelmä (trad.) –
7. Runosävelmä (trad.)
8. Runosävelmä (trad.) – *rallallei*
9. Runosävelmä (trad.) – *luuri lallal lei, helle illal lei, luuri lallal lei*
10. Tule mukaan vaan (T. Smedberg) -
11. Varvasvalssi (R.Jakkula) *Mä varvasvalssiin sinut kutsua saan*
12. Ystävyys (marilainen kansansäv.) *Ystävyys ylittää voi vaikka kielimuurin*
13. Ystävä (T. Smedberg) –

Mollivirtitys

1. Piis piis pikkulintu (trad.) *Piis piis pikkulintu, missä sull' on pesä*
2. Runosävelmä (trad.) –
3. Runosävelmä (trad.) –
4. Runosävelmä (trad.) -
5. Yksinäinen (trad.) *Kun ystävä jätti mun yksinään, vaivun huoleen ja ikävään*

SOITETTAVAA USEAMMALLE KANTELEELLE

1. Antin sininen (A.Kettunen) -
2. Metsän joulu (A-L.Tenhunen) *Tonttujen tiuku näin jouluyössä soi*
3. Muurahaiset työntouhussa (A-L.Tikka) –
4. Piis piis pikkulintu (trad.) *Piis piis pikkulintu, missä sull' on pesä*
5. Tuuloo tuuloo (trad.) *Tuuloo, tuuloo, paljon tuuloo*

VIISIKIELISEN KANTELEEN OHJELMISTOA 4.

Kansanmusiikki-instituutilta tulossa oleva uusi julkaisu, joka sisältää sovituksia pienkanteleille ja muille koulusoittimille. Kauan ja hartaasti odotettu.

HILPEITÄ SOITTOJA!

toivottaa Anna-Liisa Tenhunen

